

WIJNBOUW KENT EEN LANGE VOORGESCHIEDENIS

Vermoedelijk werd het eerste gegiste druivensap 7000 jaar geleden gedronken. In België zijn het waarschijnlijk de Romeinen die de wijngaarden introduceerden. Vanaf de dertiende eeuw kunnen we echter pas spreken van wijnteelt in ons land. – *Walter Van Neck*

Samen met graan behoort de teelt van (wijn-)druiven tot de oudste cultuurgewassen. De oorspronkelijke habitat van de wilde wijnstok (*Vitis vinifera*) bevindt zich in de Kaukasus. Georgië beweert het oudste wijnland ter wereld te zijn met een wijnbouwtraditie die 7000 jaar teruggaat. In Mesopotamië zijn bij archeologische opgravingen 7000 jaar oude kruiken gevonden met sporen van wijn. Via Libanon en Palestina kwam de wijnbouw ook in het Oude Egypte terecht. Op de Egyptische monumenten staan afbeeldingen die dateren van 1600 voor Christus met scènes van wijnoogsten en van wijndegustaties. Het is echter dankzij de Grieken dat de wijngaarden zich over het hele Middellandse Zeebekken verspreidden. De Grieken en later ook de

Romeinen aanbaden hun wijngoden Dionysos en Bacchus.

Christenen

Niet ver van Vix, in Bourgondië, werd in 1953 de begraafplaats van een Keltische prinses blootgelegd. Hier werd de beroemde vaas van Vix gevonden. Deze amfora werd in de zesde eeuw voor Christus vervaardigd in Zuid-Italië door Griekse bronsgieters. Ze getuigt van de levendige ruilhandel tussen de Keltische beschaving en de mediterrane wereld. De vaas van Vix is 1,64 m hoog, weegt 208 kg en er kon 1100 l wijn in. Het zijn de Romeinse bezetters die de wijncultuur in de veroverde regio's introduceerden. Overal – waar het klimaat het enigszins toeliet – werden in het

Romeinse Rijk wijngaarden aangelegd. De eerste 'Belgische' wijngaarden dateren vermoedelijk uit die periode. Dat gegiste druivensap met een alcoholgehalte van nauwelijks 6 à 7 graden kan je moeilijk vergelijken met de hedendaagse wijn. Omdat water in die tijd niet altijd drinkbaar was en vaak een bron van besmettelijke ziektes vormde, was het gegiste druivensap een veilig en steriel (?) alternatief. In 313 vaardigde Keizer Constantijn (280-337) met medekeizer Licinius het Edict van Milaan uit. Hierin stond dat de Romeinse burgers vrij zijn zelf hun religie te kiezen en te belijden. Zo kwam een eind aan de christenvervolgingen en werden geconfisqueerde kerkgoederen teruggegeven. Het gevolg was dat christenen zich over heel Europa verspreidden. Ze namen

dan ook het onderhoud van de wijngaarden over van de Romeinen en maakten onder meer wijn voor de eucharistievieringen.

Na de ondergang van het Romeinse Rijk volgde een periode van grote turbulentie, met invallen van Hunnen en volksverhuizingen. De wijnbouw heeft deze 'duistere' periode enkel kunnen overleven dankzij de inspanningen van kloosterlingen. De christelijke eredienst kon niet zonder wijn. Op de monniken rustte een bijna heilige plicht om de kennis van het wijn maken te bewaren. Ze hebben dat tot het einde van de achttiende eeuw gedaan!

Vanaf de negende eeuw, toen keizer Karel de Grote (742-814) – in het Frans en Engels Charlemagne genoemd – over een groot deel van West-Europa regeerde, kwam de expansie van de wijnbouw pas

De wijnbouw kon overleven dankzij de inspanningen van kloosterlingen.

goed op gang. Hij stimuleerde de bouw van nieuwe kloosters en daarmee de verbreding van de wijnbouw in delen van het huidige Duitsland en Frankrijk. In Bourgogne draagt een van de beroemdste witte wijngaarden zijn naam, Corton-Charlemagne. Volgens de overlevering ontstond deze wijn doordat Karel de Grote van zijn vrouw geen rode Corton meer mocht drinken, omdat hij steeds morste op zijn witte baard. Hij liet toen de roedewijnstokken rooien en witte aanplanten, om zijn geliefde Corton te kunnen blijven drinken. In de middeleeuwen ging de expansie verder door de uitbreidingen van de kloosters.

Beperkte bewaarmogelijkheden

Tot in de achttiende eeuw werd alle wijn getransporteerd en bewaard in vaten. De bewaarmogelijkheden waren daardoor uiterst beperkt. Het gebruik van goed afsluitbare flessen met kruk zou daar echter verandering in brengen. Uiteraard werden enkel de topwijnen in flessen verhandeld. Flessen werden in die tijd met de mond geblazen. Met één keer uitblazen kon een glasblazer een fles maken met een inhoud van ongeveer 75 cl. Later zou dit de standaardmaat worden.

De negentiende eeuw was voor de wijnbouw in Europa de eeuw van grote hoogte- en dieptepunten. Het was de eeuw van de 3 grote plagen – oidium, meeldauw en druifluis – alle afkomstig uit Amerika. Vooral de gevolgen van de druifluis (*Daktulosphaira vitifoliae* syn *Phylloxera vastatrix*) waren catastrofaal en tastte vanaf 1863 volledige Europese wijngaarden aan. In Frankrijk was na 1870 zo'n 70% van alle wijngaarden vernield. Het bestrijden van de druifluis was vrijwel onmogelijk. Men ontdekte dat in Noord-Amerika wel druifelaars (onder andere *Vitis riparia* en *Vitis berlandieri*) groeiden die resistent waren tegen de druifluis. De enige remedie tegen de luis was en is om Europese wijnstokken te enten op Amerikaanse onderstammen. In de negentiende eeuw werd ook de basis gelegd voor de moderne oenologie, de wetenschap van het wijn maken. Dat gebeurde door de Franse geleerde Louis Pasteur. Van de vele ontdekkingen die hij deed, is die van het hoe en waarom van de alcoholische gisting wellicht de belangrijkste.

Eind negentiende, begin twintigste eeuw groeide het besef dat namen van herkomstgebieden beschermd moesten worden tegen misbruik. In de Bordeaux-streek resulteerde dit in 1855 in het beroemde 'Le Classement des vins de Bordeaux'. De eerste AOC of Appellation d'Origine Contrôlée werd in 1923 opgericht in Châteauneuf-du-Pape. In 1935 werd in Frankrijk het Comité National des Appellations d'Origine opgericht (later: INAO) om vergelijkbare richtlijnen op te stellen voor andere wijnstreken en controle op de handhaving ervan te organiseren. Andere landen zouden dit voorbeeld volgen. Volledigheidshalve moet hier aan toegevoegd worden dat de eerste oorsprongsbenaming uit Portugal komt. In 1756 kwam er een allereerste herkomstbenaming in de Dourostreek.

Wat met de wijnbouw in ons land?

Oudheid Vermoedelijk kwam met de Romeinen ook de wijnbouw richting de Lage Landen. Over de wijnbouw in deze periode is zeer weinig bekend.

Middeleeuwen Vanaf de dertiende eeuw is er meer bekend. Tijdens het middeleeuws klimaatoptimum floreert de wijnbouw. Er wordt dan volop wijn verbouwd in België. Onder meer kloosters bezitten wijngaarden, maar ook veel kasteelheren hebben hun eigen wijn.

Zestiende eeuw Overal in West- en Midden-Europa wordt het in de tweede helft van deze eeuw kouder. De winters gaan achteruit met meer sneeuw en ijs, beginnen vaak al in november en duren tot maart of april. Vanaf 1530 worden ook de zomers koeler met herfstweer, compleet met storm en stormvloeden. Gedurende deze periode, die vaak als kleine ijstijd wordt aangeduid, verdween een groot deel van de wijnbouw.

Achttiende en negentiende eeuw In de achttiende eeuw, toen het opnieuw wat warmer werd, kende de wijnbouw een opleving. Toch verdween hij in de negentiende eeuw bijna volledig. Een inventaris uit 1846 leert ons dat Belgische wijnbouw overwegend een marginaal Waals fenomeen was. In totaal ging het slechts om 166 ha, waarvan 144 ha rond Luik en in de Maasvallei. Op het einde van de achttiende eeuw, dankzij de uitbreiding van het weggennet in Europa, kwamen er meer en meer wijnen van het Middellandse Zeegebied in onze streken toe. De productiekost lag er veel lager en de kwaliteit was vermoedelijk ook beter dan de wijnen afkomstig uit onze regio's. De teloorgang van Belgische wijnen is volgens sommigen te wijten aan Napoleon Bonaparte, die bevel gaf om alle wijnstokken te vernietigen. De werkelijke oorzaak was echter de uitbarsting van de vulkaan Tambora in 1815 op het eiland Sumbawa, met een jaar zonder zomer tot gevolg. Oogsten mislukten en het noordelijk halfronnd was 3 °C kouder geworden. Nog anderen beweren dat de Belgische wijnen in die tijd van een bedenkelijke kwaliteit waren. Zonder toevoeging van een zoete, kruidige essences was de wijn zo goed als ondrinkbaar.

Twintigste eeuw Pas sinds de jaren 60 wordt er opnieuw wijn verbouwd in België. De opmars van de huidige Belgische wijnbouw begon in 1964. Verzekeringmakelaar en wijnfanaat Jean Bellefroid, die als hobbyist startte met 200 stokken van de historische rode wijndruif Loonse Vroege – een hybride van Pinot Noir en Müller Thurgau – legde de basis. In datzelfde jaar plantte ook Charles Legot een wijngaard aan in Hoei. Nadien, in de jaren 70, volgde een crisis in de fruitteelt waardoor de fruittelers andere, meer rendabele oplossingen moesten zoeken. Zo begon de professionalisering van de wijnbouw in de jaren 80. Pioniers in die tijd waren Rik Daems, Maurice Fol, Jos Boyens ...■

WIJNBOUW OP DE HAGELANDSE KLUISBERG

De meeste wijnbouwers in België oefenen hun activiteit uit in bijberoep of als hobbyist. Slechts enkelen hebben de stap gezet naar een volwaardige beroepsactiviteit, onder meer Jos en Daniëlla Vanlaer-Peeters. – *Walter Van Neck*

De eerste stappen van Jos Vanlaer als wijnmaker dateren uit 1981. Zijn vader was fruitteler met perziken als belangrijkste teelt. In 1981 waren de perzikkbomen zo overladen – meer dan 500 (te) kleine vruchten per boom – dat ze onverkoopbaar waren op de markt. Zo zag de eerste fruitwijn ten huize Vanlaer het levenslicht. De kwaliteit van deze perzikwijn was wel niet geweldig, maar Jos was door de wijnmicrobe gebeten. De volgende jaren passeerden andere fruitsoorten de wijnrevue. De eerste wijndruiven – 10 a Müller-Thurgau – plantte hij in 1983. Jos Vanlaer, van opleiding metaalbewerker, werd in 1991 wijnbouwer in bijberoep met een wijngaard van 0,5 ha. Stelselmatig werd er uitgebreid en kocht men gronden aan. Het bedrijf bleef evolueren. Dankzij de hulp van zijn echtgenote Daniëlla en de kinderen Bart en Lincy groeide het in 1999 uit tot een bloeiend familiebedrijf. Momenteel beslaat de bedrijfsoppervlakte 3,5 ha met meer dan 12.000 druivelaars. Volgend

jaar worden bij zoon Bart de nieuwe bedrijfshallen in gebruik genomen. Ook de teeltoppervlakte zal dan met 1 ha toenemen. Alle bouwwerkzaamheden werden in eigen beheer uitgevoerd. Door de geleidelijke uitbreiding van het domein werden alle investeringen met eigen middelen uitgevoerd. De opbrengsten van de wijnverkoop werden meteen terug geïnvesteerd in de verdere ontwikke-

ling van het domein. Volgens Jos moet een beginnende wijnbouwer toch minimum op 50.000 euro/ha rekenen.

Druivenrassen of cépages

De eerste cépage die Jos aanplante was Müller-Thurgau in 1983. "Het was op aanraden van collega-wijnbouwers in de buurt dat ik voor deze soort koos. Het klimaat leek toen kouder dan nu en

WIJNDOMEIN KLUISBERG

Locatie: Bekkevoort (Assent)
Specialisatie: wijnbouw
Website: www.kluisberg.be

Müller-Thurgau is speciaal ontwikkeld voor wijnteelt in koudere regio's. Maar na bedrijfsbezoeken bij collega's in Luxemburg heb ik meer en meer Luxemburgse rassen aangeplant", zegt Jos. Nog later volgden Duitse rassen, zoals onder andere Dornfelder. Momenteel bestaat het rassenassortiment voor de witte wijnen uit Müller-Thurgau, Kerner, Pinot Blanc, Pinot Gris, Chardonnay, Lemberger en Dornfelder. Vorig jaar werd daar nog Merlot aan toegevoegd. In Frankrijk blijkt een wijngaard optimale wijn te geven bij een ouderdom vanaf 20 à 30 jaar, maar uit ondervinding weet Jos dat de levensduur van de rassen in ons klimaat maximum 18 à 20 jaar bedraagt. Elk jaar worden er 500 planten gerooid en vernieuwd.

Tussen 1994 en 1997 is er had gewerkt en gelobbyd om de AOC Hageland op de rails te krijgen. Het lastenboek bevat een groot aantal cépages, waar tot vorig jaar nog druivensoorten aan toegevoegd konden

.....

De bodem van ijzerzandsteen bepaalt mee de smaak en het karakter van de wijn.

.....

De eerste cépage die Jos aanplante was Müller-Thurgau. Door de geleidelijke uitbreiding van het domein werden alle investeringen met eigen middelen uitgevoerd.

worden. Merlot was, op aandringen van Jos, de laatste cépage die in GOB (Gecontroleerde Oorsprongsgebieden) Hageland werd opgenomen. Ook Jos geeft toe dat dit

assortiment te uitgebreid is en kritisch moet bekeken worden. "Druivenrassen met een klein aanbod zouden beter afgevoerd worden uit de GOB. Enkel die soorten die kwalitatieve wijnen opleveren en soorten met voldoende naambekendheid zouden in de rassenlijst mogen worden opgenomen."

Wijngaard aanleggen en verzorgen

Het Hageland is met zijn gloeiend reliëf ideaal voor de aanleg van wijngaarden. De

onlangs nog in Duitsland en ik vind dat onze wijngaarden er gezonder bijstaan." Wel kan het regenweer in de periode juni-juli voor botrytisaantasting zorgen, maar bij een goed onderhoud van de wijngaard blijft men van veel onheil gespaard. "Toch heeft de pukkelpopstorm van augustus vorig jaar ons tot 3000 l wijn gekost."

Door de stelselmatige en geleidelijke uitbreiding van het machinepark wordt er geen beroep gedaan op externe arbeid.

De rode Dornfelder krijgt een korte bewaring op tweedehands eiken wijnvaten.

eerste aanplant van Jos gebeurde op de heuvelrug Kluisberg, vandaar de naam van het bedrijf. Wijngaarden zijn ook minder gevoelig voor nachtvorst op hellende terreinen. De bodem van ijzerzandsteen bepaalt mee de smaak en het karakter van de wijn.

Jos haalt zijn wijnstokken bij Luxemburgse en Duitse plantenkwekers. Voor het planten voert hij een diepe grondbewerking uit met een culter met 2 tanden. Als voorraadbemesting gebruikt hij groencompost en houtsnippers, die hij eerst 2 jaar verder op het bedrijf laat composteren. "Op die manier is het zuur eruit", verduidelijkt Jos. Per hectare staan er ongeveer 3500 wijnstokken. Een kortere plantafstand verhoogt de ziektedruk en bemoeilijkt de noodzakelijke gewasverzorging. Om de ranken te steunen, is er gekozen voor een nieuw systeem van metalen palen waarlangs 7 ijzerdraden lopen. Tussen de ijzerdraden worden de ranken geleid. De grootste moeilijkheid in de druiventeelt is het bestrijden van schimmels. "Echte en valse meeldauw zijn momenteel goed onder controle", verzekert Jos ons. "Ik was

Enkel tijdens de druivenpluk in oktober, werkt het bedrijf de laatste jaren met enkele Poolse seizoenwerkers. De druivenpluk valt tussen de peren- en appeloogst en door een goede verstandhouding en samenwerking met de collega's-fruittelers is tewerkstelling niet echt een probleem.

Elk voorjaar op cursus

In andere wijnlanden volgt een oenoloog het gistingsproces van de wijn op, door op zeer regelmatige tijdstippen stalen te nemen en te ontleden. In België is men momenteel nog niet zo ver. Tijdens de oogst blijft Jos in de kelder om het gistingsproces van nabij te volgen en stalen te nemen. De oogstwerkzaamheden worden geleid door zoon Bart. Toch is er een degelijke technische opleiding en begeleiding. Elk voorjaar biedt de vzw Belgische Wijnbouwers 4 of 5 lessen aan, geleid door oenoloog Hans Van Neyen. De leden kunnen de onderwerpen zelf kiezen. Onder meer het sulfietgehalte in wijn, de klaring, het leren proeven, en leren hoe je

storingen in de wijn kan detecteren komen aan bod.

Tijdens het groeiseizoen is er opvolging van de ziekten en plagen door het pcfruit aan de hand van feromoonvallen. Ook hun lessen kennen veel bijval.

Voor analyse van de wijn en most zijn de Hagelandse wijnmakers aangewezen op labo's in Duitsland. Prof. Herman Faes van KHLeuven zal, met subsidies van het ministerie van Landbouw, een labo uitbouwen dat dezelfde analyses uitvoert als gelijkaardige labo's in Duitsland.

Verkoop en promotie

De Hagelandse wijnsector heeft heel wat te danken aan de provincie Vlaams-Brabant en haar gedeputeerde voor Landbouw. Kluisberg is dan ook erkend als een Vlaams-Brabant streekproduct, collega-wijnbouwer Paul Vleminckx (Chardonnay Meerdael) is voorzitter van deze vzw.

Ook de verkoop werd de laatste jaren professioneel aangepakt. Delhaize is de grootste klant, gevolgd door horecagroothandel Hanos. Verder komen ook de horeca en de kleinhandel zich hier bevoorraden. Ongeveer 30 tot 40% is bestemd voor

Het aanbod van de wijnen van domein Kluisberg.

thuisverkoop.

Ook de oprichting van 'Hagelandse wijn, gecontroleerde oorsprongsbenaming (GOB)' in 1997 heeft het product opgewaardeerd. Elk jaar wordt de wijn gekeurd door de erkenningscommissie.

Jos Vanlaer is een trouwe deelnemer aan de wijnbeurs Megavino in Brussel. Door de Commaderij Hageland werd hij onderscheiden met een gouden en 3 zilveren medailles. Momenteel verkoopt hij 7 verschillende wijnen. Het gaat om 5 witte (Müller-Thurgau, Kerner, Pinot-Blanc, Pinot-Gris, Chardonnay); één rosé (Lemberger) en één rode wijn (Dornfelder). ■

LASTENBOEKEN EN WETGEVING

De kwaliteit van de Vlaamse wijnen wordt erkend door de toekenning van beschermde oorsprongsbenamingen (BOB) en geografische aanduidingen (BGA) op Europees niveau.

– Walter Van Neck

Sinds 1997 zijn er 5 erkenningen in Vlaanderen, namelijk voor de Hagelandse, de Haspengouwse, de Heuvellandse en de Vlaams mousserende kwaliteitswijn als beschermde oorsprongsbenaming, en de Vlaamse landwijn als geografische aanduiding.

AOC

De Europese en de Franse wetgevers schudden al een tijdje serieus aan de boom van classificaties, waardoor stilaan bepaalde terminologie uit de wijnwereld verdwijnt. De Franse overheid heeft haar hervormingsplannen voor de wijnsector bekendgemaakt.

De 4 categorieën van weleer zullen worden vervangen door 3 nieuwe labels. Het gaat om Vignobles de France (VdF, het vroegere Vin de Table), Indication Géographique Protégée (IGP, het vroegere Vin de Pays) en Appellation d'Origine Protégée (de vroegere AOC-wijnen). De VDQS-categorie (Vin Délémité de Qualité Supérieure) wordt afgeschaft.

Tegelijk wordt bij de productie van wijnen uit de VdF-klasse een aantal technieken toegelaten die nu al wijdverbreid zijn in de Nieuwe Wereld (het gebruik van eikchips, de toevoeging van tannine en sorbinezuur (E200) voor conservering van de wijn, aanzoeting

door toevoeging van geconcentreerd druivensap ...

Europese strijd tegen overproductie

De Europese Unie is met 65% van het aandeel de grootste wijnproducent ter wereld. Toenemende concurrentie uit Zuid-Afrika, Chili, Nieuw-Zeeland en Australie noopte de EU tot een herziening van haar wijnbeleid. Europa subsidieerde het afstoken van (minderwaardige) landwijn, voorzorg in rooipremies en legde aanplantrechten op.

Bij de hervorming van het Europees wijnbeleid in 2008 werd besloten om de regeling van aanplantrechten op 1 januari 2016 af te schaffen en elke lidstaat vrij te laten beslissen over een eventuele uitbreiding van het wijnaantal. Deze liberalisering is bij de grote Europese wijnproducerende landen Frankrijk, Italië, Spanje, Portugal en de EFOW (Europese Federatie voor wijnen met een oorsprongsbenaming) niet in goede aarde gevallen. Op initiatief van Europees landbouwcommissaris Ciolos is een 'High Level Group' over de Europese wijnbouw opgericht. Deze werkgroep onderzoekt de mogelijkheid om het systeem van aanplantrechten te verlengen. Welke gevolgen heeft dit voor de Belgische wijnbouw? Als het systeem van de aanplantrechten behouden blijft, zal dit vermoedelijk enkel slaan op de landwijnen. De High Level Group brengt tegen eind dit jaar haar eindrapport uit.

Gecontroleerde oorsprongsgebieden

België is door de Europese Unie officieel erkend als wijnproducerend land. In België kent men de wijn classificatie VQPRD (Vin de Qualité Produit dans une Région Déterminée). Deze gecontroleerde oorsprongsbenaming (GOB) heeft eenzelfde doel als het Franse AOC (Appellation d'Origine Contrôlée). In België zijn er 4 gecontroleerde oorsprongsbenamingen (VQPRD), 2 landwijnen en 2 mousserende kwaliteitswijnen: de erkenning van Hagelandse wijn als kwaliteitswijn met gecontroleerde oorsprongsbenaming VQPRD (MB van 9 juli 1997); de erkenning van Haspengouwse wijn als kwaliteitswijn met gecontroleerde oorsprongsbenaming VQPRD (6 januari 2000); de erkenning van de 'Côtes de Sambre et Meuse' als kwaliteitswijn met gecontroleerde oorsprongsbenaming VQPRD (27 mei 2004); de

erkenning van Heuvellandse wijn als kwaliteitswijn met gecontroleerde oorsprongsbenaming VQPRD (18 november 2005); de erkenning van de 'Vin de pays des Jardins de Wallonie' als tafelwijn met een geografische aanduiding (27 mei 2004); de erkenning van Vlaamse landwijn als tafelwijn met een geografische

.....
Toenemende concurrentie uit nieuwe wereldlanden dwong de EU tot een herziening van haar wijnbeleid.
.....

Tabel 1 Kenmerken gecontroleerde oorsprongsbenamingen in België

Naam	Regio	BOB/BGA	Producenten (aantal)	Areaal (ha)	Productie (l)
Hagelandse wijn	Aarschot, Tienen, Leuven	BOB	15	11	40.600
Haspengouwse wijn	Hasselt, Sint-Truiden, Herk-de-Stad, Herstappe, grensstreek met Nederland	BOB	8	25	61.500
Vlaamse mousserende kwaliteitswijn	Vlaanderen	BOB	3	-	-
Heuvellandse wijn	9 gemeenten in het westen van België op de grens met Frankrijk	BOB	4	8	28.600
Vlaamse landwijn	Vlaanderen	BGA	10	12	59.600

aanduiding (18 november 2005); de erkenning van Vlaamse mousserende kwaliteitswijn als in bepaalde gebieden voortgebrachte mousserende kwaliteitswijnen (18 november 2005); de erkenning van de Waalse mousserende kwaliteitswijn en 'Cremant de Wallonie' als mousserende kwaliteitswijnen met de gecontroleerde oorsprongsbenaming (VMQPRD). Alle Belgische wijndomeinen vallen onder deze regelgeving, maar dat wil niet zeggen

dat alle wijngaarden ook het recht op een dergelijke herkomstbenaming hebben.

Inhoud van de lastenboeken

Voor elke wijnstreek in België is in het *Belgisch Staatsblad* een lastenboek verschenen. Om een erkenning als kwaliteitswijn met gecontroleerde oorsprongsbenaming VQPRD te bekomen worden bepaalde spelregels opgelegd. Het gaat onder meer om de begrenzing van het productiegebied; toegelaten wijnstokrassen of cépages; druiven afkomstig uit het productiegebied; bijzondere oenologische procedés als gedeeltelijke ontzuring, bepaalde toevoegingen om alcoholgehalte te verhogen (tot een bepaalde grens); een

minimaal alcoholgehalte; opbrengst per hectare; je moet een aanvraag indienen bij de erkenningscommissie; analyse en beoordeling van de organoleptische kenmerken; benaming; etikettering ... In Vlaanderen zijn momenteel een zestigtal producenten actief. Veertig produceren wijn met een beschermde oorsprongsbenaming of beschermde geografische aanduiding. ■

WELKE DRUIVENRASSEN ZIJN TOEGELATEN IN HET HAGELAND?

In de Belgische lastenboeken vind je een beperkende lijst van erkende druivenrassen (of cépages, de algemeen gebruikte Franse benaming). Voor het productiegebied van de Hagelandse wijn VQPRD (Vin de Qualité Produit dans une Région Déterminée) zijn toegelaten: Müller-

Thurgau, Optima, Ortega, Kerner, Siegerrebe, Pinot-gris, Chardonnay, Riesling, Auxerrois, Bacchus, Schönburger, Pinot-noir, Dornfelder, Limberger, Domina, Pinot-Blanc, Sirius, Bianca, Regent, Würzer, Johanniter, Merlot.

BELEID IN VLAANDEREN

De Vlaamse wijnbouw is de laatste jaren sterk geëvolueerd en ontgroeide duidelijk de hobbysfeer. Ook het economische belang neemt jaar na jaar toe. – *Walter Van Neck*

De Vlaamse wijnbouw ondergaat een positieve ontwikkeling. Het aantal wijnbouwers groeit jaar na jaar, net als het economisch belang dat elk jaar blijft stijgen. Minister-president Peeters kondigde in zijn Beleidsbrief 2012 dan ook aan een Vlaams wijnbouwbeleid te willen uittekenen, in nauw overleg met de sector. Daarom nam hij het initiatief om een zogenaamde 'Ronde Tafel Wijnbouw' te organiseren, die een standpunt vormde voor de uitbouw van het Vlaams wijnbouwbeleid. Het eerste rondetafelgesprek vond plaats op 12 februari. Peeters ging toen, samen met de aanwezigen uit de wijnbouwsector, dieper in op de vele opportuniteiten voor de wijnbouw in Vlaanderen.

Werkgroep Druiventeelt

Om het praktijkonderzoek binnen de Vlaamse wijnsector te bevorderen, werd recent een werkgroep Druiventeelt opgericht. Deze werkgroep wil een brug slaan tussen de noden in de sector en de praktijkcentra. De werkgroep Druiventeelt is dan ook een samenwerking tussen pcfruit, de Nationale Proeftuin voor Witloof, de afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling en een tiental wijnbouwers en experts inzake wijnbouw.

Onder impuls van de werkgroep wordt een waarnemings- en waarschuwingsnetwerk uitgebouwd. Doel is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen drastisch te verminderen. Verder zal de werkgroep actief zijn rond bemesting en andere teelttechnische problemen. Wijnbouwers krijgen ook extra mogelijkheden om hun kennis te verhogen door het volgen van korte opleidingen en cursussen via de naschoolse vorming, die ondersteund wordt vanuit het Departement Landbouw en Visserij.

Promotiemogelijkheden

Wijnbouwers kunnen voor de Vlaamse wijnen onder andere promotie voeren via de VLAM-werking rond streekproducten. Het Vlaamse label Streekproduct.be van VLAM staat dan ook open voor individuele wijnbouwers. Voor de wijnbouwers die hun

wijn zelf vermarkten via thuisverkoop, is er ook de mogelijkheid om het label Erkend Verkooppunt Hoeveproducten bij VLAM aan te vragen. Er zijn al enkele producenten die dit deden.

Werkgroep Druiven van Boerenbond

Ook binnen Boerenbond is er een werkgroep voor telers van zowel tafeldruiven als wijndruiven. Het doel is een syndicaal

verwezenlijken door het voeren van een register van classificaties; het organiseren van wijnkeuringen door gekwalificeerde objectieve deskundigen; het organiseren van cursussen voor het telen van druiven en het vervaardigen van wijn; het verzorgen en bijbrengen van documentatie met betrekking tot het telen en kweken van druivenrassen, het fabriceren en bottelen van wijn en het beheren van de

De Vlaamse wijnbouw ondergaat een positieve ontwikkeling. Het aantal wijnbouwers stijgt jaar na jaar en ook het economisch belang neemt toe.

platform te zijn voor alle druiventelers. Tijdens de oprichtingsvergadering werd beslist om tijdens de winter een vergadering te houden. De eerste vergadering zal een open vergadering worden voor alle geïnteresseerde druiventelers. Mail naar christien.mirroi@boerenbond.be voor meer informatie.

Confrérie des Chevaliers du Vin Limbourgeois

De stichting 'Confrérie des Chevaliers du Vin Limbourgeois' heeft tot doel het promoten, keuren, classificeren en waarderen van wijnen afkomstig uit Belgisch en Nederlands Limburg. De stichting tracht dit doel onder meer te

orde 'Confrérie des Chevaliers du Vin Limbourgeois'. Meer info vind je via www.limburgsewijn.com

Belgische wijnbouwers

De sectorvereniging Belgische wijnbouwers overkoepelt meer dan 40 professionele en semi-professionele wijnbouwers die op Belgisch grondgebied actief zijn. Zij willen de ontluikende Belgische wijnbouwsector professionaliseren door opleidingen, commerciële samenwerking, belangenbehartiging en permanente contacten met alle verschillende overheden. Meer info vind je via www.belgische-wijnbouwersvzw.be. ■